

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

61057, м. Харків, вул. Пушкінська, 24

Тел./факс (057) 731-21-31 E-mail: kvnz.hano@gmail.com web-сайт: edu-post-diploma.kharkov.ua

Від 02.09.2016 № 742

На _____ № _____

**Електронні адреси всіх
інтернатних навчальних закладів
обласного підпорядкування
Керівникам інтернатних
навчальних закладів обласного
підпорядкування**

**Про календарне планування
навчальних предметів для 1-4-х класів**

Шановна Ольго Іванівно!

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 № 946 «Про затвердження навчальних програм для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів», від 19.08.2016 з 1009 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 21.08.2013 № 1222» та листа МОН України від 17.08.2016 № 1/9-437 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році», КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» пропонує методичні рекомендації щодо здійснення календарного планування з навчальних предметів 1-4-х класів».

Додаток 1 «Методичні рекомендації щодо календарного планування з навчальних предметів 1-4-х класів»: у 1 прим. на 6 арк.

Додаток 2 «Орієнтовне календарне планування з української мови, літературного читання, математики та природознавства на I семестр 2016-2017 навчального року для 1-4-х класів»: у 1 прим. на 32 арк.

РекторВольянська
Назарко
Ротфорт*підписано***Л.Д. Покроєва**Додаток 1 до листа КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
від 02.09.2016 р. № 742**Методичні рекомендації щодо календарного планування з навчальних предметів 1-4-х класів**

У новому 2016-2017 навчальному році учні початкових класів навчатимуться за оновленими навчальними програмами, які відрізняються від попередніх тим, що в них знята погодинна фіксація вивчення навчального матеріалу. Перед учителями постає проблема самостійного komponування тем та складання календарно-тематичного планування відповідно до засвоєння учнями навчального матеріалу.

Відповідно до «Інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступенів», затвердженої наказом МОН України від 23.06.2000 року № 240, календарне планування навчального матеріалу здійснюється вчителем на основі навчальних програм. Листом Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016 № 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» наголошується на індивідуальному погляді вчителя на процес планування, при якому педагогу дається право самостійно переносити теми уроків.

При цьому Законом України «Про загальну середню освіту» (ст.37; ст.38) визначається відповідальність навчального закладу за дотримання відповідності рівня загальної середньої освіти Державному стандарту загальної середньої освіти, тому вчитель може самостійно й на власний розсуд складати календарне планування, вносити в нього корективи, але своє бачення він повинен погоджувати з адміністрацією навчального закладу.

Також зазначимо, що наказом МОН України від 19.08.2016 № 1009 внесено ряд вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, які обов'язково повинні бути відображені у календарно-тематичному плануванні.

Найбільші утруднення у формуванні календарного планування можуть викликати програми з «Української мови» та «Літературного читання», «Математики» та «Природознавства». Розглянемо позиції, на які обов'язково треба звертати увагу під час їх планування.

Українська мова

Навчальна програма з «Української мови» будується за такими змістовими лініями як: мовленнєва, мовна, соціокультурна, діяльнісна.

Мовленнєва змістова лінія є основною і передбачає розвиток усного і писемного мовлення учнів, їхнє вміння користуватися мовою як засобом спілкування, пізнання, впливу. Програма передбачає набуття учнями елементарних знань про мовлення: усне і писемне, монологічне і діалогічне. Більшість завдань навчального матеріалу цієї лінії розв'язуються *протягом року* і повинні бути враховані на кожному уроці.

Це не стосується *уроків розвитку зв'язного мовлення*, які рекомендується проводити не менше одного разу на два тижні: у 2-4-х класах – *на окремих уроках (усього 17 уроків протягом року)*, а в 1 класі – фрагмент уроку протягом 15-20 хвилин.

Мовна змістова лінія спрямована на засвоєння школярами знань про мову, мовні вміння. Навчальний матеріал даної лінії містить завдання на розвиток орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних та стилістичних умінь учнів.

Соціокультурна змістова лінія передбачає формування в учнів уявлення про мову як форму вияву культури українського народу; як засіб створення творів мистецтва; розширення уявлень школярів про свою державу тощо. Робота над даною лінією має органічно поєднуватися з іншими аспектами навчання і реалізовуватися за допомогою дібраних навчальних текстів.

Діяльнісна змістова лінія спрямована на формування в молодших школярів уміння вчитися, яке дає змогу організовувати і контролювати свою навчальну діяльність і забезпечується послідовною мотивацією навчання.

Таким чином, календарне планування здійснюється на основі навчального матеріалу мовної змістової лінії, а навчальний матеріал діяльнісної, соціокультурної й більшість завдань мовленнєвої лінії реалізуються на уроках протягом року .

З метою визначення орієнтовної кількості годин на вивчення української мови у 1–4 -х класах необхідно враховувати такі позиції: загальна кількість годин; уроки розвитку зв'язного мовлення (УРЗМ); уроки тематичного контролю:

Клас	Усього годин	УРЗМ	Тематичні контрольні роботи	Години на вивчення навчального матеріалу

1 клас	238	Включені в години вивчення навчального матеріалу	2	236
2 клас	119	17	4+5*	93
3 клас	119	17	5+5*	92
4 клас	119	17	5+6*	91

Аналіз контрольних робіт рекомендуємо проводити на першому уроці вивчення нової теми.

У додатку 2 пропонуємо орієнтовне календарне планування курсу «Української мови» для 1–4-х класів.

Літературне читання

Основною метою курсу «Літературне читання» є розвиток дитячої особистості засобами читацької діяльності, формування читацької компетентності молодших школярів, яка є базовим складником комунікативної і пізнавальної компетентностей.

Основою структурування програми є *змістові лінії* Державного стандарту з читання: Коло читання. Формування й розвиток навички читання. Літературознавча пропедевтика. Досвід читацької діяльності. Робота з дитячою книжкою; робота з інформацією. Розвиток літературно-творчої діяльності учнів на основі прочитаного.

Коло читання молодших школярів охоплює твори різних родів і жанрів для дітей цього віку з кращих надбань української і зарубіжної літератури.

Перелік авторів, які визначені цією змістовою лінією за класами, має *рекомендований характер і може бути змінений учителем* із урахуванням читацьких інтересів учнів та авторами чи укладачами підручників, зважаючи на авторську концепцію підручника.

Формування й розвиток навички читання. Протягом навчання в початковій школі учні опановують повноцінну навичку читання, яка характеризується злиттям технічної й смислової її сторін. Робота над цим відбувається постійно, на кожному уроці.

Літературознавча пропедевтика. Передбачає ознайомлення школярів з окремими літературознавчими поняттями, необхідними їм під час аналізу та інтерпретації твору. Відпрацювання зазначених понять здійснюється у процесі всіх видів читацької діяльності.

Досвід читацької діяльності (опрацювання текстів різних видів: художніх, науково-художніх) відбувається через: визначення особливостей опрацювання художніх творів; усвідомлення жанрової специфіки творів – упізнавання і називання жанру твору; смисловий і структурний аналіз твору;

* I та II семестри відповідно

засоби художньої виразності, емоційно-оцінне ставлення до змісту прочитаного (прослуханого) твору.

Робота з дитячою книжкою; робота з інформацією. Основними завданнями уроків роботи з дитячою книжкою, роботи з інформацією у 2–4-х класах є розширення кола дитячого читання, формування читацької самостійності учнів, сприяння розвитку інформаційної культури молодших школярів. Під час роботи над цією змістовою лінією реалізуються *завдання позакласного читання*, які проводяться на спеціально відведених уроках (бібліотечні заняття) *1 раз на два тижні*.

Розвиток творчої діяльності учнів на основі прочитаного. Спілкування з літературою як мистецтвом слова задовольняє природну потребу дитини в емоційних переживаннях, створює передумови для самовираження особистості.

Ураховуючи структурні складові навчальної програми, темами уроків літературного читання можуть бути навчальні матеріали змістових ліній «Літературознавча пропедевтика», «Досвід читацької діяльності» (робота з художніми та науково-художніми творами), «Робота з дитячою книжкою; робота з інформацією» на основі літературного матеріалу, обраного вчителем.

З метою визначення орієнтовної кількості годин на уроки «Літературного читання» у 2–4-х класах необхідно враховувати: загальну кількість годин ; уроки позакласного читання; уроки тематичного контролю:

<i>Клас</i>	<i>Усього годин</i>	<i>Уроки позакласного читання</i>	<i>Тематичні контрольні роботи</i>	<i>Години на вивчення навчального матеріалу</i>
2 – 4 класи	119	17	8	94

Нагадуємо, що *окремі уроки на перевірку уміння читати напам'ять не відводять*.

Звертаємо увагу на те, що навчальними програмами з української мови та літературного читання передбачено однакова кількість годин протягом року і два варіанти їх компонування:

1) 64 + 55 (I та II семестр) – для української мови та 55 + 64 (I та II семестр) для уроків з літературного читання;

2) 3,5 години на тиждень, з них (0,5 + 0,5) один раз на два тижні урок розвитку мовлення (для української мови) або позакласного читання (для літературного читання).

У додатку 2 пропонуємо орієнтовне календарне планування курсу «Літературного читання» для 2-4-х класів відповідно до другого варіанту.

Математика

Навчання математики забезпечує формування у молодших школярів

ключових компетентностей, які позначаються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду математичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання математики сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти курс математики будується за *змістовими лініями*. Навчальний матеріал змістових ліній: величини; математичні вирази, рівності, нерівності; сюжетні задачі; просторові відношення, геометричні фігури – опрацьовуються протягом року на основі змістової лінії «Числа і дії з числами» або як самостійний навчальний матеріал. Послідовність розділів курсу і кількість годин для їх вивчення не вказується, тому при плануванні уроків учитель може на свій розсуд розподіляти навчальний матеріал зазначених змістових ліній.

Водночас, передбачено диференціацію змісту навчання: до програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для можливого розширеного вивчення курсу. Учитель може обирати теми самостійно з огляду на індивідуальні можливості і потреби учнів. До додаткових тем не визначаються державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, а отже, вони не підлягають контролю й оцінюванню.

З метою визначення орієнтовної кількості годин на уроки «Математики» у 1–4-х класах необхідно враховувати: загальну кількість годин та уроки тематичного контролю (відповідно до наказу МОН України від 19.08.2016 № 1009):

<i>Клас</i>	<i>Усього годин</i>	<i>Тематичні контрольні роботи</i>	<i>Години на вивчення навчального матеріалу</i>
1 клас	136	1	135
2 – 3 класи	136	8	128
4 класи	136	9	127

У додатку 2 пропонуємо орієнтовне календарне планування курсу «Математика» для 1 – 4-х класів.

Природознавство

Основна мета навчального предмета «Природознавство» в початковій школі – формування природознавчої компетентності школярів шляхом засвоєння системи інтегрованих знань про неживу та живу природу, основ екологічних знань, опанування способами навчально-пізнавальної і природоохоронної діяльності, формування ціннісного ставлення до природи та людини.

Навчально-пізнавальний процес рекомендується базувати на

компетентнісно орієнтованих завданнях з використанням сучасних освітніх технологій. Важливе значення для емоційно-естетичного сприйняття природи молодшими школярами відіграють *спостереження та власні дослідження; творчі завдання, екологічні акції, дидактичні ігри; уроки, проведені у формі подорожі, усного журналу, репортажу з місця подій, святкування дня Землі, води, прильоту птахів* тощо.

Метод проектів у сучасній початковій школі втілює ідею індивідуалізації навчального процесу та розвивального навчання. Тематика проектів та їхні назви, запропоновані у програмі, можуть бути змінені на розсуд учителя, але повинні відповідати навчальним завданням відповідного розділу програми. Рекомендована кількість проектів у першому класі – не менше 2-х, у 2–4-х класах – не менше 4-х.

Домінуючу роль учитель відводить власним дослідженням та спостереженням школярів, практичним роботам, демонстраційним і фронтальним експериментам, практичній діяльності з охорони природи.

Кількість годин на вивчення кожної теми учителі визначають, враховуючи підготовленість класу та регіональні особливості. За рахунок розвантаження програми рекомендується *збільшити кількість уроків-екскурсій та спостережень у природі; збільшити кількість годин на організацію проектної діяльності школярів або розширити її тематику.*

Орієнтовний розподіл годин для уроків курсу «Природознавство»:

<i>Клас</i>	<i>Усього о годин</i>	<i>Навчальні проекти</i>	<i>Екскурсії (орієнтовно)</i>	<i>Практичні роботи</i>	<i>Тематичні контрольні роботи</i>	<i>Години на вивчення навчального матеріалу</i>
1 клас	68	Не менше 2-х	7	9	6	44
2 клас	68	Не менше 4-х	6	7	6	45
3 клас	68	Не менше 4-х	5	7	6	46
4 клас	68	Не менше 4-х	4	5	6	49

У додатку 2 пропонуємо орієнтовне календарне планування курсу «Природознавство» для 1 – 4-х класів.

Ректор

Вольянська
Назарко
Ротфорт

Л.Д. Покросва

Додаток 2 до листа КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
від 02.09.2016 р. № 742

Орієнтовні календарні плани

Згідно з листом Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016 № 1/9-437 календарне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарних планів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних у межах навчального закладу, міста, району чи області стандартів таких документів є неприпустимим. Однак, вважаємо за потрібним наголосити на *відповідальності навчального закладу у дотриманні відповідності рівня загальної середньої освіти Державного стандарту загальної середньої освіти (Закон України «Про загальну середню освіту»)*, тому вчитель може самостійно й на свій розсуд скласти календарне планування, вносити в нього корективи, але обов'язково погоджувати його з адміністрацією навчального закладу. Тому пропонуємо у календарне планування внести розділи «Корекція», у якій учитель зазначає зміни у виконанні програми, і «Погоджено», для погодження змін із адміністрацією закладу.

Орієнтовні календарні плани розроблені для уроків української мови, літературного читання, математики та природознавства на I семестр 2016-2017 навчального року*.

Українська мова

1 клас. Усього 238 год. 15 тиж. x 7 = 105 год

Навчання грамоти*

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Добукварний період					
I.		Знайомство з букварем. Опрацювання правил поведінки на уроці, правила сидіння за партою, користування шкільним приладдям. Державний Гімн України.			

* Календарно-тематичне планування складено за участі творчого колективу вчителів початкових класів Харківської області: Бовди С.Л. (Чугуївський НВК № 6), Калантаєвої Т.А. (Зміївська ЗОШ I-III ст. № 2), Караван Т.В. (Тараківська ЗОШ, Зміївський р-н), Кролевець Т.Г. (Зеленогайська ЗОШ, Харківський р-н), Орлової В.В. (Слобожанська гімназія № 2, Зміївський р-н), Попович О.Л. (Золочівська гімназія № 1), Римар С.А. (Чугуївська ЗОШ № 4), Семикіної О.М. (Люботинська ЗОШ № 3), Сокола В.В. (Харківська ЗОШ № 106), Тараканової Л.О. (Золочівська ЗОШ № 2), Штибіної І.В. (Краснопавлівський багатопрофільний лицей Лозівський р-н), Шульгіної І.О. (Чугуївський НВК № 6).

* Непарна нумерація для уроків з навчання читати, парна - з навчання письма.

2.		Ознайомлення із зошитом для письма, письмовим приладдям. Правила сидіння за партою під час письма. Розмальовування малюнків			
3.		Практичне ознайомлення зі словом, реченням. Заучування вірша зі слів учителя			
4.		ПравПравила користування письмовим приладдям. Положення <i>олівця</i> (ручки) в руці під час письма. Письмо прямих і обведення ламаних, хвилястих ліній			
5.		Закріплення знань про речення. Складання розповіді за серією малюнків			
6.		Проведення ліній у певному напрямку. Формування вміння орієнтуватися на обмеженій площині (<i>сторінці зошита: вгорі, внизу, ліворуч, праворуч</i>). Розміщення малюнків (<i>на вільну тему</i>) посередині, вгорі, внизу, ліворуч, праворуч від малюнка, зображеного посередині			
7.		Формування умінь задавати запитання і відповідати на них. Уявлення про діалог (без терміна). Інтонація і міміка, їх значення у спілкуванні. Слухання і розповідь казки. <i>Робота з дитячою книжкою</i>			
8.		Наведення, домальовування, розфарбовування малюнків. Рядок. Вправи в рядку			
9.		Розширення уявлень дітей про слова та речення. Логічні вправи за питаннями хто це, що це? Розподіл предметів за семантичними групами (люди, тварини, овочі, фрукти, одяг, посуд, меблі тощо)			
10.		Закріплення вміння писати у рядку. Письмо прямих і похилих (<i>ламаних</i>). Розташування предметів ліво-правого спрямування. Розфарбовування малюнків. Складання речень за малюнками			
11.		Закріплення знань про слова та їх роль у реченні. Ознайомлення зі словами – ознаками предметів та словами, що означають дії. Слова протилежні за значенням			
12.		Ознайомлення з міжрядковою (<i>допоміжною</i>) лінією сітки зошита. Виділення та наведення складових частин предметів, розміщених у рядку та поза ним. Розфарбовування малюнків штрихами відповідної форми (<i>прямими, півовальними, овальними</i>). Складання речень за малюнками. <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			
13.		Ознайомлення учнів зі складовою будовою слів. Поділ слів на склади. Поняття про наголос, наголошений склад			
14.		Похила лінія сітки зошита. Ознайомлення з похилим положенням зошита під час письма у рядках. Письмо прямих похилих ліній. Наведення контурів предметів. Поділ слів на склади.			
15.		Практичне уявлення про немовні звуки та звуки мовлення. Ознайомлення з основними мовленнєвими органами. Поділ слів на склади. Закріплення поняття про наголос			
16.		Письмо прямих похилих ліній, прямих із заокругленням угорі і внизу. Поділ слів на склади. Наведення предметів, розфарбовування малюнків. Знаходження однакових предметів			
17.		Уявлення про голосні і приголосні звуки. Позначення цих звуків умовними знаками (фішками). Звуковий аналіз найпростіших за будовою слів			

18.		Закріплення навичок письма похилих ліній, заокруглених унизу. Поділ слів на склади. Наведення предметів, розфарбовування малюнків			
19.		Уявлення про тверді і м'які приголосні, їх умовне позначення			
20.		Письмо півовалів і овалів у повній сітці зошита. Послідовність письма елементів. Звуковий аналіз слів. Наведення контурів іграшок			
21.		Звуковий аналіз простих за звуковою будовою слів. Побудова звукової схеми слів.			
22.		Вправлення у письмі овалів окремо і в поєднанні у повній сітці зошита. Чергування графічних елементів. Розфарбовування малюнків			
23.		Культура спілкування. Вправлення у звуковому аналізі мовлених слів. Розучування лічилок, мирилок, потішок, українських народних ігор <i>Робота з дитячою книжкою.</i>			
24.		Письмо петель з похилими лініями. Наведення окремих елементів малюнка. Зіставлення предметів з різними лініями. Складання речень за малюнком			
25.		Культура мовлення і культура спілкування. Вправлення у звуковому аналізі мовлених слів.			
26.		Письмо вигнутої лінії. Порівняння елементів у рядку і на малюнку. Знаходження спільного. Розфарбовування малюнка. Знаходження однакових предметів <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			
27.		Узагальнення знань учнів про голосні та приголосні звуки. Звуковий аналіз слів. Складання розповіді за серією малюнків.			
28.		Письмо палички з петлею вгорі і внизу. Повторення правил письма у зошиті. Письмо різних елементів у рядку. Розфарбовування малюнків. Знаходження силуетних предметів.			
Букварний період					
29.		Звук [а]. Позначення його буквою Аа. Вправлення у звуковому аналізі слів. Складання речень за малюнками			
30.		Мала рукописна буква а. Аналіз складових елементів малої букви а. Письмо малої букви а. Звуковий аналіз слів			
31.		Звук [у]. Буква Уу. Вправлення у звуковому аналізі слів. Складання речень за малюнками			
32.		Мала рукописна буква у. Аналіз складових елементів малої букви у. Письмо малої букви у. Вправлення у звуковому аналізі слів. Складання речень за малюнком у зошиті			
33.		Звук [о]. Буква Оо. Вправлення у звуковому аналізі слів. Складання речень. Складання розповіді за малюнком			
34.		Порівняння малих букв о – а. Письмо малої букви Оо. Порівняння групи букв			
35.		Звук [и]. Буква и. Один предмет – багато предметів (однина і множина). Вправлення у звуковому аналізі слів. Складання речень за серією малюнків			
36.		Аналіз складових елементів малої букви и. Порівняння малих букв и, у. Письмо малої букви и.			
37.		Звук [м]. Буква Мм («ем»). Читання складів, слів і речень з вивченими буквами. Перехід до читання прямих складів типу злиття пг. Вправи на доповнення незавершених речень			

38.	Письмо малої букви <i>м</i> . Поелементний аналіз малої букви <i>м</i> . Письмо прямих, обернених складів з малою буквою <i>м</i> , слова <i>мама</i> . Встановлення відповідності між вивченими друкованими і рукописними буквами			
39.	Аналіз складових елементів великої букви <i>М</i> . Письмо великої букви <i>М</i> . Письмо складів, слів і речень з великою буквою <i>М</i> . Закріплення звукового значення вивчених букв. <i>Робота з дитячою книжкою</i>			
40.	Письмо великих букв <i>Оо та Уу</i> . Порівняння групи букв <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			
41.	Звук [і]. Буква <i>Іі</i> . Звук [і] в ролі окремого слова. Вправи на доповнення незавершених речень			
42.	Письмо малої букви <i>і</i> . Письмо прямих і обернених складів з малою буквою <i>і</i> . Складання речень за малюнком у зошиті.			
43.	Закріплення звукового значення вивчених букв, умінь читати з ними склади, слова і речення			
44.	Письмо великої букви <i>І</i> . Звуковий аналіз слів. Складання речень за малюнком у зошиті.			
45.	Звуки [н], [н']. Буква <i>Нн</i> («ен»). Читання складів, слів і речень. Вправи на доповнення незавершених речень			
46.	Аналіз складових елементів малої букви <i>н</i> . Письмо малої букви <i>н</i> . Письмо складів і слів з буквою <i>н</i> . Звуковий аналіз.			
47.	Звуки [л], [л']. Буква <i>Лл</i> («ел»). Читання складів, слів і речень. Вправи на доповнення незавершених речень			
48.	Письмо малої букви <i>л</i> , складів і слів з нею.. Списування друкованих складів. Розгадування ребуса			
49.	Закріплення вміння читати букварні тексти з буквою <i>Лл</i> . Наголос у словах. Читання слів з орієнтацією на знак наголосу. Інтонаційне читання речень			
50.	Аналіз складових елементів великої букви <i>Л</i> . Письмо великої букви <i>Л</i> , складів, речень з великою та малою буквою <i>Лл</i>			
51.	Звуки [в], [в']. Буква <i>Вв</i> («ве»). Читання складів, слів, речень і тексту. Уявлення про особові займенники <i>він, вона, воно, вони</i> (без вживання терміна). Практичне ознайомлення з анаграмами			
52.	Аналіз складових елементів малої букви <i>в</i> . Письмо малої букви <i>в</i> . Письмо закритої і відкритої букви <i>в</i> , прямих і обернених складів з малою буквою <i>в</i> . Вилучення «зайвої» букви з групи букв .			
53.	Закріплення вміння читати букву <i>Вв</i> у складах, словах і текстах			
54.	Аналіз складових елементів великої букви <i>В</i> . Письмо великої букви <i>В</i> . Письмо слів, речень з буквою <i>В</i>			
55.	Звуки [с], [с']. Буква <i>Сс</i> («ес»). Читання складів, слів і речень. Слова однакові за звучанням та написанням, але різні за значенням. Робота з анаграмами. <i>Робота з дитячою книжкою</i>			
56.	Письмо малої букви <i>с</i> . Письмо слів, складів і речень з буквою <i>с</i> . Встановлення відповідності між вивченими друкованими і рукописними буквами.			
57.	Закріплення вміння читати букварні тексти з буквою <i>Сс</i> . Робота з текстами*			

* Тексти учитель може обирати на власний розсуд

58.	Аналіз складових елементів малої букви <i>к</i> . Письмо малої букви <i>к</i> . Верхнє, середнє, нижнє поєднання літери <i>к</i> з іншими буквами у словах. Звуковий аналіз слів			
59.	Звук [к], [к'], буква Кк («ка»). Читання складів, слів і речень з буквою <i>к</i> . Робота з анаграмами . Робота з текстом			
60.	Письмо великої букви <i>К</i> . Письмо слів, складів і речень з буквою <i>К</i> .			
61.	Закріплення вміння читати букварні тексти з буквою Кк. Читання складів, слів. Скоромовки. Робота з текстом			
62.	Письмо великої букви <i>С</i> . Письмо слів, складів і речень з буквою <i>С</i> . Встановлення відповідності між вивченими друкованими і рукописними буквами. Розгадування кросворда <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			
63.	Закріплення звукового значення вивчених букв			
64.	Аналіз складових елементів малої букви <i>р</i> . Письмо малої букви <i>р</i> . Письмо складів, слів і речень з буквою <i>р</i> . Списування друкованих слів. Установлення відповідності між вивченими великими і малими буквами			
65.	Звуки [р], [р']. Буква Рр («ер»). Читання складів, слів і речень. Слова однакові за звучанням і написанням, але різні за значенням. Розвиток артикуляційно-вимовних умінь учнів. Робота з анаграмами			
66.	Письмо великої букви <i>Р</i> . Письмо букви у складах, словах і реченнях. Зображення букв у вказаній послідовності			
67.	Закріплення вміння читати букварні тексти з буквою Рр. Опрацювання тексту «Ранок біля ріки». Виконання словниково-логічних вправ			
68.	Аналіз складових елементів малої букви <i>п</i> . Письмо малої букви <i>п</i> . Письмо складів і слів з буквою <i>п</i> . Звуковий аналіз слова <i>писанка</i>			
69.	Звуки [п] [п'], буква Пп («пе»). Слова однакові за звучанням і написанням, але різні за значенням. Звуковий аналіз слів. Словниково-логічні вправи. Робота з анаграмами.			
70.	Аналіз складових елементів великої букви <i>П</i> . Письмо великої букви <i>П</i> . Письмо слів і речень з буквою <i>П</i>			
71.	Закріплення знань про звукове значення букви Пп («пе»). Аналітико-синтетичні вправи з вивченими звуками і буквами. Читання речень. Робота з текстом			
72.	Диктант вивчених букв. Установлення відповідності між вивченими малими і великими буквами. Складання слів із букв, записування			
73.	Підсумковий урок. Аналітико - синтетичні вправи з вивченими звуками і буквами. Робота з текстом. <i>Робота з дитячою книжкою</i>			
74.	Аналіз складових елементів малої букви <i>т</i> . Письмо малої букви <i>т</i> . Письмо складів і слів з літерою <i>т</i>			
75.	Звуки [т], [т']. Буква Тт («те»). Слова однакові за звучанням і написанням, але різні за значенням. Розвиток артикуляційно-вимовних умінь учнів.			
76.	Аналіз складових елементів великої букви <i>Т</i> . Письмо великої букви <i>Т</i> . Ознайомлення з написанням знака оклику. Письмо слів і речень з буквою <i>Т</i>			

77.		Закріплення вміння читати букварні тексти з буквою Тт. Розвиток артикуляційно-вимовних умінь учнів. Скоромовка. Робота з текстом			
78.		Письмо великої букви А.. Письмо складів і слів з великою буквою А. <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			
79.		Закріплення вміння читати букварні тексти з буквою Тт. Розвиток артикуляційно-вимовних умінь учнів. Скоромовка. Робота з текстом			
80.		Письмо малої букви е. Письмо слів і речень з буквою е. Упізнавання за частиною друкованої букви цілої, перетворення її на рукописну			
81.		Звук [е]. Буква Ее. Відпрацювання вміння читати слова з буквою е. Ребус. Уявлення про антоніми (без уживання терміна). Робота з текстом			
82.		Аналіз складових елементів великої букви Е. Письмо великої букви Е. Письмо складів, слів і речень з великою буквою Е			
83.		Закріплення вивченої букви Ее. Удосконалення навички читання. Читання речення, поданого рукописним шрифтом. Робота з текстом			
84.		Аналіз складових елементів малої букви д. Письмо малої букви д. Письмо букви у складах і словах			
85.		Звуки [д], [д']. Буква Дд («де»). Робота над літературною вимовою слів із дзвінками приголосними [д], [д'] у зіставленні з [т], [т']			
86.		Письмо великої букви Д. Порівняння форми великої і малої букви. Письмо буквосполучень з великою буквою Д, слів, речень з нею. Списування друкованого речення			
87.		Закріплення звуків [д], [д'], букви Дд. Розповіді дітей про свої спостереження та участь у саджанні дерев. Робота з текстом			
88.		Письмо буквосполучень з буквами Дд, слів, речень з нею. Списування друкованого речення			
89.		Звуки [з], [з']. Буква Зз («зе»). Відпрацювання літературної (дзвінкої) вимови слів з виучуваними звуками. Робота з омографами і фразеологізмами (без уживання терміна). Заучування скоромовки. <i>Робота з дитячою книжкою</i>			
90.		Аналіз складових елементів великої букви З. Порівняння форми великої букви З і Е. Письмо великої букви З. Письмо букв у складах і реченні			
91.		Закріплення звуків [з], [з'], букви Зз. Удосконалення навички читання. Інтонаційне читання речень, різних за метою висловлювання. Робота з текстом			
92.		Аналіз складових елементів малої букви з. Письмо малої букви з. Письмо букви у складах і словах .			
93.		Закріплення звуків [з], [з'], букви Зз. Удосконалення навички читання. Інтонаційне читання речень, різних за метою висловлювання. Робота з текстом			
94.		Закріплення навичок письма вивчених букв. Складання слів зі складів. Записування цих слів. <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			
95.		Буква ь («знак м'якшення»). Позначення цим знаком м'якості			

		приголосних звуків. Робота з текстом			
96.		Закріплення навичок письма вивчених букв. Складання речень за малюнком у зошиті .			
97.		Закріплення букви ь («знака м'якшення»). Вправлення у порівняльному звуко-буквену аналізі слів з м'якими приголосними в кінці слова і складу. Робота з текстом			
98.		Письмо букви ь (знак м'якшення) окремо та у поєднанні з іншими буквами. Письмо слів з буквою ь. Письмо речення зі словами, в яких є ь.			
99.		Звуки [б] [б'], буква Бб («бе»). Відпрацювання літературної вимови слів зі звуком [б]. Вправи на зіставлення вимови слів зі звуками [б], [п]. Робота з текстом			
100.		Аналіз складових елементів великої букви Н. Письмо великої букви Н. Письмо складів, слів, речень з великою буквою Н. Закріплення знань про вивчені літери			
101.		Закріплення букви Бб. Робота над інтонацією питальних речень. Робота з текстом			
102.		Аналіз складових елементів малої букви б. Письмо малої букви б. Письмо слів з буквою б. Добирання слів для закінчення речення			
103.		Закріплення навичок письма малої букви в у складах і словах. Складання речень за малюнками у зошиті.			
104.		Закріплення навичок письма вивчених літер. Звуковий аналіз слів. Списування друкованих складів, слів. Установлення відповідності між вивченими друкованими і рукописними буквами.			
105.		Закріплення навичок читання та письма вивчених літер <i>Розвиток зв'язного мовлення</i>			

2 клас

3,5 години на тиждень, з них (0,5+0,5) один раз на два тижні УРЗМ

Усього 119 год. I семестр (15 тиж. x 3,5 год. ≈ 52 год.)

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погодження	Примітки
Звуки і букви					
1.		Урок розвитку зв'язного мовлення. Здрастуй, школо!			
2.		Звуки слова.			
3.		Позначення звуків буквами у тих випадках, коли написання відповідає вимові.			
4.		Відтворення слідом за вчителем і самостійно ланцюжка звуків слова, що складається з 5-8 звуків.(<i>ящірка, джміль, колосся та з апострофом</i>)			
5.		Заміна, додавання, вилучення одного зі звуків слова так, щоб вийшло інше слово (<i>сон – слон</i>).			
6.		Українська абетка (алфавіт). Назви літер за абеткою.			
7.		Уживання великої букви на початку речення, в іменах людей, кличках тварин, назвах міст, сіл.			
8.		Урок розвитку зв'язного мовлення. Мова і мовлення			
9.		Розташування слів за абеткою з орієнтацією на першу літеру.			

10.	Уміння користуватися абеткою в роботі з навчальним словником.			
11.	Склад. Вимовляння слів, «розтягуючи» їх по складах (ба-бу-ся).			
12.	<i>Списування.</i>			
13.	Аналіз роботи. Перенос частин слів з рядка в рядок по складах.			
14.	Правила переносу слів зі збігом двох і кількох приголосних звуків.			
15.	<i>Урок розвитку зв'язного мовлення. Будова тексту.</i>			
16.	Правила переносу частин слів з літерами й та ь у середині слів.			
17.	Правила переносу із буквосполученнями <i>дж, дз, йо, ьо.</i>			
18.	Правило переносу слів з подвоєними приголосними.			
19.	Голосні звуки [а], [о], [у], [и], [і], [е]. Спостереження за роботою мовленнєвих органів під час промовляння голосних звуків.			
20.	Букви, що позначають голосні звуки.			
21.	Наголос.			
22.	<i>Урок розвитку зв'язного мовлення. Відповідаємо на запитання.</i>			
23.	Вправління у правильному вимовлянні слів, у яких допускають помилки в наголосі			
24.	<i>Диктант</i>			
25.	Аналіз диктанту. Приголосні звуки. Спостереження за роботою мовленнєвих органів (язик, губи, зуби) під час вимови приголосних звуків.			
26.	Правильне вимовляння (за зразком учителя), розрізнення на слух дзвінких – глухих, твердих – м'яких приголосних звуків.			
27.	Використання знака м'якшення (ь) та букв я, ю, є, і для позначення м'якості приголосних звуків.			
28.	Практичне засвоєння і вдосконалення нормативної (неоглушеної) вимови дзвінких приголосних у кінці слова і складу: <i>дуб, сад, сядь, віз, ложка, казка, берізка.</i>			
29.	<i>Урок розвитку зв'язного мовлення. Складаємо речення.</i>			
30.	Зіставлення вимови (читання) і написання слів (використовуються слова з ненаголошеними голосними, з апострофом перед я, ю, є, і).			
31.	Удосконалення вимови слів з апострофом перед я, ю, є, і.			
32.	Записування слів з апострофом під диктування та правильне їх читання			
33.	Правило переносу слів з апострофом.			
34.	Уживання слів в усному і писемному мовленні відповідно до правил вимови і написання.			
35.	«Орфографічне» промовляння (самодиктування) слів за правилами написання у процесі контрольованого письма.			
36.	<i>Урок розвитку зв'язного мовлення. Складання загадок.</i>			
37.	Уживання слів в усному і писемному мовленні відповідно до правил вимови і написання.			
38.	<i>Перевірка мовних знань та вмінь «Звуки і букви»</i>			
Слово				
39.	Аналіз роботи. Спостереження за лексичним значенням слова.			
40.	Розвиток уявлень про те, що слово служить для назви предмета, якості, дії.			
41.	Розрізнення та добір слів, що називають предмети, ознаки, дії;			
42.	Тематичні групи слів.			

43.		Урок розвитку зв'язного мовлення. Складання розповіді за запитаннями.			
44.		Розподіл слів на тематичні групи за такими ознаками, як колір, матеріал, форма, почуття та ін.			
45.		<i>Диктант</i>			
46.		Аналіз диктанту. Розподіл слів на тематичні групи за такими ознаками, як колір, матеріал, форма, почуття та ін.			
47.		Складання рядів слів за певною змістовою ознакою (видовою або родовою).			
48.		Апостроф. Правило вживання апострофа.			
49.		Правило переносу слів з апострофом.			
50.		Урок розвитку зв'язного мовлення. Складання тексту з деформованих речень.			
51.		Добір слів для доповнення речення, складання речень зазначеного змісту			
52.		Добір слів для доповнення речення, складання речень зазначеного змісту			

3 клас

3,5 години на тиждень, з них (0,5+0,5) один раз на два тижні УРЗМ (119 год)

I семестр (15 тиж. х 3,5 год. ≈ 52 год.)

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Мова й мовлення					
1.		Розширення відомостей про мову як засіб людського спілкування. Державна і рідна мова. Українська абетка (алфавіт). Букви на позначення голосних і приголосних звуків. Способи позначення м'якості приголосних на письмі.			
2.		Культура усного і писемного мовлення. Слова ввічливості, їх уживання в різних ситуаціях. Складання діалогу за малюнком.			
Текст					
3.		Розширення уявлень про текст та його будову. Уявлення про змістовий зв'язок між частинами тексту			
4.		Спостереження за найголовнішими ознаками художніх, науково-популярних та ділових текстів.			
5.		Типи текстів: розповідь, опис, есе; їх характерні ознаки			
6.					
7.		Тема і мета висловлювання у текстах різних типів – розповідях, описах, міркуваннях, есе. Заголовок тексту.			
8.		Урок розвитку зв'язного мовлення. Переказування тексту з опорою на поданий план або опорне сполучення слів.			
9.		План тексту. Поділ тексту на логічно завершені частини за планом і без нього.			
10.		Складання плану прочитаного тексту. Абзац. Роль абзаців у тексті. Необхідність дотримання абзаців при оформленні творчих завдань, переказів			
11.		Засоби змістовного зв'язку між реченнями в тексті (слів він, вона, воно, цей, ця, це, той, та, те; лексичні повтори, близькі			

		за значенням слова), вироблення уміння використовувати їх у власних висловлюваннях.			
12.		Складання художніх та науково – популярних текстів (без уживання терміну), за поданими зразками, з урахуванням ситуації мовлення.			
13.		Узагальнення і закріплення вивченого матеріалу.			
Речення					
14.		Закріплення й узагальнення вивченого про речення в 1-2 класах.			
15.		Речення, різні за метою висловлювання та інтонацією (розповідні, питальні, спонукальні; окличні та неокличні). Розділові знаки в кінці речень.			
16.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Складання усних зв'язних висловлювань самостійно та за поданою вчителем дидактичною опорою: даним початком, основною частиною та кінцівкою.			
17.		Інтонування речень під час голосного читання, зв'язних висловлювань та усного діалогу.			
18.		Використання різних видів речень у висловлюваннях, створених на основі навчальних ситуацій.			
19.		Звертання. Розділові знаки при них. Виділення звертань в усному мовленні паузами, а на письмі – розділовими знаками (практично). Використання у ролі звертань форм кличного відмінка: друже, Ольго, Василю, Наталко, Наталю, Маріє Петрівно.			
20.					
21.		Головні члени речення (підмет і присудок)			
22.		Зв'язок слів у реченні. Поняття про словосполучення.			
23.		Головне і залежне слово у словосполученні			
24.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Написання переказу (розповідний текст) за колективно складеним планом.			
25.		Встановлення смислових і граматичних зв'язків між словами в реченнях.			
26.		Побудова речень. Поширення речень за питаннями. Діалог.			
27.		Побудова речень. Поширення речень за питаннями.			
28.		Перевірка навчальних досягнень учнів. Диктант.			
29.		Аналіз перевірної роботи. Узагальнення і закріплення вивченого матеріалу			
Слово. Значення слова					
30.		Значення слів, пряме і переносне значення, випадки багатозначності, найуживаніші омоніми (без термінів).			
31.		Синоніми та антоніми, добір синонімів з метою увиразнення висловленої думки та уникнення невиправданих повторів того самого слова.			
32.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Удосконалення змісту і форми написаного тексту. <i>Письмовий переказ</i>			
33.		Роль синонімів у тексті. Ознайомлення з деякими найпоширенішими фразеологізмами.			
34.		Розвиток умінь помічати в тексті незнайомі слова, з'ясовувати їх значення.			
35.		Добір слів для якнайточнішого вираження думки під час			

		усного та писемного мовлення.			
36.		Культура мовленого слова: розрізнення літературної лексичної норми та ненормативної лексики (діалектизмів, суржику, русизмів, тощо) на прикладах спостережень за мовленням учнів.			
37.		Перевірка навчальних досягнень учнів. <i>Перевірка мовних знань і вмінь</i>			
38.		Аналіз перевірної роботи. Закріплення вивченого матеріалу.			
Будова слова					
39.		Поняття про закінчення й основу слова. Роль закінчення як частини слова, за допомогою якої змінюється форма слова (без вживання терміну) на прикладах із різних частин мови. Визначення закінчення способом змінювання слів за питаннями.			
40.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Розширення уявлень про культуру мовлення і культуру спілкування: етичні норми мовлення, правила культурної поведінки.			
41.		Частини слова: корінь, префікс, суфікс.			
42.		Спільнокореневі слова. Корінь. Аналіз будови слова.			
43.		Чергування голосних і звуків [о], [е] з [і] та приголосних звуків [г], [к], [х] → [ж], [ч], [ш] → [з'], [ц'], [с'] у коренях слів. Вимова і правопис слів з ненаголошеними [е], [и] в корені слова, які перевіряються наголосом. Поняття «орфограма».			
44.		Вимова і правопис слів з ненаголошеними [е], [и] в коренях слів, що не перевіряються наголосом. Робота з орфографічним словником.			
45.		Вимова і правопис слів з ненаголошеними [е], [и] в коренях слів, що не перевіряються наголосом. Робота з орфографічним словником.			
46.		Поглиблення знань про дзвінки та глухі приголосні (парні й непарні). Вимова і правопис слів із дзвінками приголосними в кінці та середині слів перед глухими. Правило перевірки правопису слів типу <i>просьба, боротьба, кігті, нігті</i> .			
47.		Префікс. Словотворча роль префіксів. Творення слів з найуживанішими префіксами, складання з ними словосполучень і речень. З'ясування значення слів із різними префіксами.			
48.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Робота з деформованим текстом-упорядкування частин тексту, окремих речень, добір заголовка.			
49.		Префікси, співзвучні з прийменниками (спостереження за звучанням і написанням).			
50.		Правопис префіксів <i>роз-, без-</i> . Спостереження за збігом однакових приголосних звуків на межі префікса і кореня (<i>беззубий, беззвучний, беззмістовний, роззолочений, роззуватись, роззиратись</i>)			
51.		<i>Списування</i>			
52.		Практичне ознайомлення з написанням префіксів <i>з-, с-</i> .			
53.		Спостереження за значенням слів з різними префіксами(у словосполученнях, реченнях, текстах).			

4 клас

3,5 години на тиждень, з них (0,5+0,5) один раз на два тижні УРЗМ (119 год)

I семестр (15 тиж. x 3,5 год. ≈ 52 год.)

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погодже	Примітки
Мова і мовлення					
1.		Мова – жива скарбниця історії народу.			
2.		Неперервне поповнення словникового складу мови. Старі і нові слова в мові.			
3.		Культура мовлення і спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях			
Текст					
4.		Закріплення поняття про будову текстів різних типів (опис, розповідь, есе). Тема і мета висловлювання. Заголовок.			
5.		Визначення теми висловлювання, формування основної думки.			
6.		Знаходження та інтонаційне виділення у реченнях тексту (монологічного і діалогічного) слів, найважливіших для висловлення думки. Спостереження над засобами зв'язку речень у тексті. Лексичні засоби для зв'язку речень у тексті.			
7.		Поділ тексту на частини, складання плану з допомогою вчителя та самостійно. Спостереження за роллю абзаців.			
8.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Робота з деформованим текстом			
9.		Спостереження за особливостями змісту та побудови тексту-міркування: наявність певного твердження, доказів та висновків. Побудова тексту-міркування, добір переконливих доказів, формулювання висновку.			
10.		Вправлення у написанні замітки до стінгазети, листа.			
11.		Складання художніх та науково-популярних описів. Вправи на порівняння художнього і науково-популярного описів.			
12.		Узагальнення знань і вмінь за розділом «Текст».			
Речення					
13.		Повторення й узагальнення вивченого про види речень за метою висловлювання, про головні і другорядні члени речення. Встановлення зв'язку слів у реченнях: виділення головних і другорядних.			
14.		Поширення речень словами та словосполученнями.			
15.		Складання речень за зразком, за схемою. Відновлення змісту деформованих речень.			
16.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Переказ тексту з опорою на колективно складений план.			
17.		Поняття про однорідні члени речення. Головні і другорядні однорідні члени речення. Спостереження за вживанням речень з однорідними членами в тексті. Кома при однорідних членах речення.			

18.		Поєднання однорідних членів за допомогою інтонації, сполучників. Інтонація перелічування та протиставлення.			
19.		Складання речень з однорідними членами, поширення їх залежними словами. Граматичні питання до однорідних членів речення.			
20.		Закріплення знань про однорідні члени речення.			
21.		<i>Контрольна робота: діалог</i>			
Слово. Значення слова. Частини мови					
22.		Повторення й узагальнення знань і вмінь учнів про: лексичне значення слова, морфемну будову слова.			
23.		Повторення й узагальнення знань і вмінь учнів про: розрізнення слів, що належать до гнізда спільнокореневих, і форм одного з таких слів.			
24.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Складання зв'язного висловлювання за малюнком.			
25.		Значущі частини слова. Розрізнення спільнокореневих слів і форм одного й того самого слова.			
Іменник					
26.		Розширення уявлень про лексичне значення іменника (слова з абстрактним значенням: радість, сум, сміливість тощо).			
27.		Іменники-синоніми, іменники-антоніми, багатозначність окремих іменників. Вживання іменників у прямому і переносному значеннях.			
28.		Спостереження за точним і влучним вживанням з ряду синонімів тих слів, які найбільше відповідають змістові.			
29.		Рід іменників. Віднесення іменників до одного з родів. Змінювання іменників за числами і відмінками. Формування умінь ставити іменники в початкову форму.			
30.		Зміна приголосних [г],[к],[х] на [з'],[ц'],[с'] перед закінченням –і в іменниках різного роду.			
31.		Спостереження за явищами чергування [і] з [е],[о] в окремих іменниках жіночого та чоловічого родів з основою на приголосний.			
32.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Складання зв'язного висловлювання з опорою на зачин			
33.		Закінчення іменників жіночого роду на –а в Р.в. однини з основою на твердий і м'який приголосний та на [ж,ч,ш].			
34.		<i>Контрольна робота: списування.</i>			
35.		Закінчення іменників жіночого та чоловічого роду в орудному відмінку однини .			
36.		Практичне засвоєння правопису закінчень найуживаніших іменників чоловічого роду на –ар,-яр.			
37.		Спостереження над паралельними закінченнями іменників чоловічого роду – назв істот у Д.в. та М.в. однини.			
38.		Форми іменників жіночого роду з основою на приголосний в орудному відмінку однини			
39.		Спостереження за закінченнями іменників у множині (таблиця відмінювання). Вправи на вживання правильних відмінкових закінчень іменників у множині.			
40.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення.</i> Складання порівняльного опису			

41.		Розвиток умінь правильно використовувати прийменники з іменниками в різних відмінках.			
42.		Засвоєння літературних форм іменників у місцевому відмінку множини з прийменником <i>по</i> .			
43.		<i>Контрольна робота. Диктант</i>			
44.		Аналіз контрольної роботи. Узагальнення знань з теми: «Іменник».			
Прикметник					
45.		Розвиток умінь упізнавати прикметники в тексті, спостереження за їх роллю у мовленні.			
46.		Прикметники-синоніми, прикметники-антоніми. Пряме і переносне значення прикметників			
47.		Спостереження за вживанням прикметників у текстах різних стилів: науковому і художньому (без термінів).			
48.		<i>Урок розвитку зв'язного мовлення. Контрольна робота. Письмовий переказ</i>			
49.		Аналіз контрольної роботи. Вправи на доцільне використання прикметників у мовленні			
50.		Змінювання прикметників за родами та числами у сполученні з іменниками. Родові закінчення прикметників.			
51.		Спостереження за зв'язком прикметників з іменниками в			
52.		Розрізнення роду і числа прикметників у сполученнях з іменниками.			
53.		Аналіз контрольної роботи. Вправи на визначення відмінка прикметника в реченні			
54.		Відмінювання прикметників у сполученні з іменниками (таблиця відмінювання) в однині та множині.			
55.		<i>Контрольна робота. Перевірка мовних знань</i>			
56.		Аналіз контрольної роботи. Граматичне питання до прикметника у сполученні з іменником.			

Літературне читання

Календарне планування з «Літературного читання» складено без орієнтації на художні твори, оскільки у кожній школі будуть свої набори творів.

2 клас

Усього 119 год. *3,5 години на тиждень, з них (0,5+0,5) один раз на два тижні позакласне читання. I семестр (15 тиж. x 3,5 год. ≈ 52 год.)*

№ з/п	Дата	Тема уроку	Ко рек ція	Пого дже но	При міт ки
З народного джерела. Народні дитячі пісні та малі жанри					
1.		Ознайомлення із поняттям персонаж твору. Пісні-небилиці			
2.		Пісні-забавлянки			
3.		Пісні- заклички			
4.		Пісні-ігри			
5.		Загадки. Образність у зображенні суті загадки.			
6.					
7.		<i>Позакласне читання.</i>			
8.		Прислів'я та приказки.			
9.		Скоромовки			

10.	Лічилки			
Авторські вірші та малі жанри для дітей				
11.	Ознайомлення з творчістю Марійки Підгірянки.			
12.	Ознайомлення з творчістю Наталі Забіли.			
13.	Ознайомлення із поняттям «Настрій твору»			
14.	<i>Позакласне читання</i>			
15.	Ознайомлення з творчістю Леоніда Глібова.			
16.	Ознайомлення з творчістю Олени Пчілки			
17.	Ознайомлення з творчістю Грицька Бойка.			
18.	<i>Контрольна робота. Аудіювання (письмово) № 1</i>			
19.	Аналіз контрольної роботи. Поезія Сергія Пантюка			
20.	Поезія Мар'яни Савки			
21.	<i>Позакласне читання.</i>			
22.	Поезія Наталки Поклад			
У світі казки				
23.	Народні казки про тварин. Особливості побудови казки: зачин, кінцівка, повтори, постійні образні вислови, звертання.			
24.				
25.				
26.				
27.	Розвиток подій. Вчинок героя казки.			
28.				
29.	<i>Позакласне читання.</i>			
30.	Поняття про літературну казку			
31.	Казки народів Європи. Герої казки. Поняття «головний герой». Однакові герої в різних казках.			
32.				
33.				
34.				
35.	<i>Контрольна робота. Усний переказ прочитаного твору</i>			
36.	<i>Позакласне читання.</i>			
Поетична майстерня				
37.	Рима, ритм, настрої у вірші.			
38.				
39.	Техніка читання віршів. Виразність читання віршів			
40.	Заучування віршів напам'ять за малюнками, опорними словами			
41.	<i>Контрольна робота. Аудіювання (письмово) № 2</i>			
42.	<i>Позакласне читання.</i>			
Прозові літературні твори				
43.	Знайомство із жанром оповідання			
44.	Сюжет і композиція оповідання (без уживання термінів). Початок, основна частина, кінцівка твору			
45.				
46.		Послідовність подій у творі, зв'язки між ними		
47.	Техніка читання прозових творів			
48.	Мова художнього твору. Усвідомленість читання. Сміслова здогадка			
49.				
50.	<i>Позакласне читання.</i>			
51.	<i>Контрольна робота. Навичка читання вголос (усно)</i>			
52.	Оповідання українських письменників			

3 клас

3,5 години на тиждень, з них (0,5+0,5) один раз на два тижні позакласне читання

Усього 119 год. I семестр: 15 тиж. x 3,5 год. ≈ 52 год.

<i>№ з/п</i>	<i>Дата</i>	<i>Тема уроку</i>	<i>Корекція</i>	<i>Погоджено</i>	<i>Примітки</i>
Усна народна творчість					
1.		Малі фольклорні форми: народні дитячі пісеньки, ігри. Тема, основна думка твору.			
2.					
3.					
4.		Малі фольклорні форми: загадки, скоромовки. Золоті зернята народної мудрості.			
5.		Малі фольклорні форми: прислів'я, приказки. Тематика прислів'їв. Прислів'я і приказки у художніх творах.			
6.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
7.		Малі фольклорні форми: лічилки, народні усмішки.			
8.		Малі фольклорні форми: легенди, послідовність розгортання подій і мотиви поведінки персонажів.			
9.		<i>Контрольна робота № 1. Аудіювання</i>			
10.		Народні героїко-фантастичні казки, їх особливості.			
11.		Народні героїко-фантастичні казки. Вимисел та фантазія у героїко-фантастичних казках.			
12.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
13.		Чарівні казки. Добро і зло в казці (вивчення уривки з казки напам'ять)			
14.		Підсумковий урок за розділом «З чистого джерела народної творчості».			
Поезія					
15.		Жанрові особливості віршів (рима, ритм, настрої, мелодика, уявні картини)			
16.		Жанрові особливості віршів. Творчість Лесі Українки			
17.		Пейзажні вірші. Поезії Ліни Костенко.			
18.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
19.		Пейзажні вірші. Олександр Олесь			
20.		Тема, основна думка віршів. Дмитро Павличко			
21.		Мова вірша. Порівняння вірша з казкою.			
22.		Гумористичні вірші.			
23.		Свято гумору			
24.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
25.		Сюжетні вірші.			
26.		Головний і другорядний персонаж вірша.			
27.		Мова віршів. Олена Пчілка			
28.		Мова вірша. Діалог.			
29.		Почуття читача поезій.			

30.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
31.		Підсумковий урок за розділом «Поезія». <i>Контрольна робота № 2. Навичка читання мовчки.</i>			
Літературні казки					
32.		Літературні казки, їх особливості. Іван Франко			
33.		Події, дії та вчинки персонажів казки. Тема, основна думка казки.			
34.		Звукова культура. Персонажі та їх вчинки.			
35.		Основна думка казки.			
36.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
37.		Фантастичні перетворення в казці. Наслідки вчинків персонажів.			
38.		Головний герой, його портрет.			
39.		Підсумковий урок за розділом «Літературні казки» <i>Контрольна робота № 3. Усний переказ прочитаного твору.</i>			
Байки					
40.		Що таке байка, і хто такий байкар? Мораль байки. Леонід Глібов – <i>вивчення напам'ять</i>			
41.		Персонажі байки, їх вчинки. Висновок-повчання. (Тяжко тому жити, хто не хоче робити. Леонід Глібов «Коник – стрибунець»)			
42.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
43.		Повчальна інтонація. Зв'язок між вигаданим і подібними реальними ситуаціями в житті.			
44.		Висновок-повчання у байці.			
45.		Підсумковий урок за розділом «Байки»			
П'єса-казка					
46.		П'єса. Діалоги, монологи у п'єсі. Слова автора. Дії у п'єсі.			
47.		Дійові особи.			
48.		<i>Контрольна робота № 4. Читання вголос</i>			
Оповідання, уривки з повістей					
49.		Подія в оповіданні. Вчинки персонажів. Василь Сухомлинський			
50.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
51.		Головні герої та їх вчинки (позитивні та негативні).			
52.		Подія. Головні герої.			

4 клас

3,5 години на тиждень, з них (0,5+0,5) один раз на два тижні позакласне читання

Усього 119 год. I семестр: 15 тиж. x 3,5 год. ≈ 52 год.

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Народні соціально-побутові казки					
1.		Жанрові ознаки соціально-побутової казки			
2.					
3.		Головний і другорядний персонажі у казках			
4.		Відмінність соціально-побутових казок від казок про тварин			
5.		Відмінність соціально-побутових казок від героїко-фантастичних (чарівних) казок.			

6.		Народний побут, місце події у соціально-побутовій казці.			
7.					
8.		<i>Позакласне читання</i>			
9.		Герої, їхні характери, вчинки, мотиви поведінки.			
10.		Протиставлення персонажів.			
11.		Мова соціально-побутової казки.			
12.		Зв'язок літературної казки з фольклорною. Письменники-казкарі.			
13.					
14.		<i>Контрольна робота № 1 Аудіювання (письмово)</i>			
15.		<i>Позакласне читання</i>			
Легенди та історичні оповідання					
16.		Легенда - твір-переказ про якісь події, факти, людей, оповитий казковістю, фантастикою.			
17.					
18.		Герої легенд, їхні риси особистості.			
19.		Засоби художньої виразності легенд.			
20.		<i>Уривок напам'ять</i>			
21.		<i>Позакласне читання</i>			
22.		Історичні оповідання. Сюжет, події та герої історичних оповідань			
23.					
24.		Порівняння жанрів легенда та історичне оповідання.			
25.		<i>Контрольна робота № 2. Навичка читання мовчки (письмово).</i>			
Поетичні твори					
26.		Жанрові особливості віршів , їхня тематика.			
27.					
28.		<i>Позакласне читання</i>			
29.		Почуття автора та засоби їхнє вираження у вірші. Зміна почуттів поета в ліричному вірші. Інтонаційні та позамовні засоби виразності читання віршів. <i>Вивчення напам'ять.</i>			
30.					
31.		Поетичні твори Т.Шевченка			
32.		Поетичні твори Л.Українки			
33.					
34.		Поетичні твори українських поетів.			
35.		<i>Позакласне читання</i>			
36.		<i>Контрольна робота № 4. Навичка читання вголос</i>			
Оповідання і повісті					
37.		Жанрові особливості оповідання			
38.		Формування письменником/письменницею читацького враження про зображувані події та героїв твору.			
39.					
40.		Позитивні й негативні вчинки персонажів; їхні мотиви			
41.		<i>Позакласне читання</i>			
42.		Оповідання українських та зарубіжних письменників про дітей			
43.					
44.		Жанрові особливості повісті			
45.		Уривок з повісті. Авторський вибір слова у творах різних жанрів для діалогів, описів природи, зовнішності персонажів, характеристики героїв.			
46.					
47.					
48.		<i>Позакласне читання</i>			
49.		<i>Контрольна робота № 3. Усний переказ прочитаного.</i>			
Гумористичні твори для дітей					
50.		Характеристика героя гумористичного твору, авторські слова			

51.		для створення комічних ситуацій у гумористичних творах			
52.		Опрацювання виразності читання гумористичних творів.			
53.		<i>Уривок напам'ять.</i>			
54.		<i>Позакласне читання</i>			

Математика

1 клас. Усього 136 год. I семестр. 15 тиж. х 4 ≈ 60 годин

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погода	Примітки
Лічба. Властивості предметів. Просторові відношення					
1.		Лічба предметів. Порівняння кількості предметів за кількістю. Орієнтація в просторі та на площині. Актуалізація знань учнів, сформованих у передшкільний період			
2.		Лічба предметів. Порівняння предметів за величиною. Поняття «більший», «менший», «вищий - нижчий»			
3.		Лічба предметів. Порівняння предметів. Поняття «знизу - вгору», «згори - вниз», «на, під», «найвищий - найнижчий». Підготовчі вправи до написання цифр			
4.		Кількісна та порядкова лічба. Порівняння предметів за висотою. Поняття «кожний», «решта». Підготовчі вправи до написання цифр			
5.		Кількісна та порядкова лічба. Порівняння предметів за величиною. Поняття «ліворуч», «праворуч», «стільки ж», «великий - малий», «найбільший - найменший». Підготовчі вправи до написання цифр			
6.		Кількісна і порядкова лічба. Порівняння множин та предметів. Поняття «вгорі - внизу», «вище - нижче», «зліва», «справа», «між», «по центру», «вгорі», «внизу», «попереду», «позаду», «поруч» Підготовчі вправи до написання цифр			
7.		Поняття «один - багато»; число і цифра. Назви цифр (одиниця, двійка, трійка). Поняття «довший», «коротший». Підготовчі вправи до написання цифр			
8.		Лічба предметів. Поняття «один - багато». Співвідношення цифри і числа. Підготовчі вправи до написання цифр			
9.		Поняття «справа наліво», «зліва направо», «зверху вниз», «знизу вгору» Підготовчі вправи до написання цифр			
Натуральні числа 1-10. Цифра 0. Геометричні фігури.					
10.		Число і цифра 1. Порівняння предметів за довжиною і шириною. Поняття «довший», «коротший», «ширший», «вужчий». Написання цифри 1			
11.		Число і цифра 2. Вартість монет 1 коп., 2 коп. Написання цифри 2			
12.		Числа 1, 2. Порівняння предметів за довжиною і шириною. Поняття «довгий», «короткий», «однакові за довжиною»			
13.		Порівняння чисел. Знаки порівняння. Написання цифр 1, 2			
14.		Число і цифра 3. Порівняння чисел в межах 3. Порівняння предметів за довжиною і шириною. Написання цифри 3			
15.		Склад числа 3. Прямі, криві, ламані лінії (замкнені, незамкнені). Трикутник. Написання цифри 3			
16.		Число і цифра 4. Порівняння чисел в межах 4. Написання цифри 4			

17.	Склад числа 4. Чотирикутник. Розпізнавання геометричних фігур. Написання цифр			
18.	Склад числа 4. Порівняння чисел в межах 4. Написання цифр			
19.	Число і цифра 5. Написання цифри 5. Порівняння чисел в межах 5. Написання цифри 5			
20.	Порівняння чисел в межах 5. П'ятикутник. Монети 1 коп., 2 коп., 5 коп. Написання цифр			
21.	Склад числа 5. Поняття «вищий», «нижчий». Порівняння чисел в межах 5. Написання цифр			
22.	Ознайомлення з дією додавання. Знак «+». Складання прикладів на додавання за предметними малюнками			
23.	Складання прикладів на додавання за малюнками. Порівняння за віком			
24.	Число і цифра 6. Порівняння чисел в межах 6. Написання цифри 6. Написання цифри 6			
25.	Склад числа 6. Шестикутник. Розміщення предметів у просторі. Складання і читання прикладів на додавання за предметними малюнками			
26.	Склад числа 6. Складання і читання прикладів на додавання. Многокутники			
27.	Число і цифра 7. Порівняння чисел в межах 7. Написання цифри 7 Складання та розв'язування прикладів			
28.	Склад числа 7. Складання прикладів на додавання. Назви днів тижня			
29.	Точка. Відрізок. Промінь. Порівняння відрізків за довжиною. Розв'язування прикладів на додавання в межах 7. Креслення відрізків			
30.	Число і цифра 8. Написання цифри 8. Порівняння чисел в межах 8			
31.	Склад числа 8. Складання прикладів на додавання. Вправи на знаходження пропущених чисел у рівностях			
32.	Сантиметр. Вимірювання довжини відрізків за допомогою лінійки. Склад чисел 7, 8			
33.	Число і цифра 9. Написання цифри 9. Порівняння чисел в межах 9			
34.	Склад числа 9. Порівняння чисел. Вимірювання довжини відрізків			
35.	Склад числа 9. Вимірювання довжини смужок. Многокутник. Поділ чотирикутників відрізком			
36.	Число 10. Порівняння чисел. Запис числа 10 двома цифрами. Складання прикладів на додавання			
37.	Склад числа 10. Послідовність чисел в межах 10. Запис чисел. Складання і розв'язування прикладів на додавання			
38.	Склад числа 10. Складання і розв'язування прикладів на додавання. Розпізнавання геометричних фігур. Складання прикладів за монетами			
39.	Ознайомлення з термінами «доданок» і «сума». Складання і розв'язування прикладів на додавання за числовим відрізком			
40.	Число 10. Склад чисел до 10. Складання і розв'язування прикладів на додавання			
41.	Ознайомлення з дією віднімання. Знак «-». Складання			

		прикладів на віднімання за числовим відрізком та предметними малюнками			
42.		Дія віднімання. Складання і розв'язування прикладів на віднімання			
43.		Зв'язок додавання і віднімання. Складання прикладів на віднімання з прикладів на додавання. Вимірювання довжини відрізків			
44.		Зв'язок додавання і віднімання. Складання прикладів на додавання і віднімання			
45.		Число та цифра 0. Написання цифри 0			
46.		Число і цифра 0. Послідовність чисел від 0 до 10. Складання і розв'язування прикладів на додавання і віднімання			
47.		Додавання і віднімання числа 0. Складання і розв'язування прикладів на додавання і віднімання чисел 0 і 1			
48.		Ознайомлення з поняттям і терміном «задача» та її елементами. Складання і розв'язування задач на знаходження суми та остачі			
49.		Повторення вивченого матеріалу. Складання і розв'язування задач. Порівняння чисел в межах 10			
<i>Арифметичні дії додавання і віднімання чисел у межах 10. Табличне додавання і віднімання</i>					
50.		Таблиця додавання і віднімання числа 1. Розв'язування прикладів на дві дії			
51.		Таблиця додавання і віднімання числа 1. Складання і розв'язування задач. Повторення складу чисел 9, 10. Вимірювання і порівняння довжин відрізків			
52.		Складання таблиць додавання і віднімання числа 2. Розв'язування задач і прикладів на дві дії. Додавання і віднімання за допомогою числового відрізка			
53.		Таблиця додавання і віднімання числа 2. Розв'язування прикладів на дві дії порівняння виразу і числа			
54.		Збільшення та зменшення числа на кілька одиниць. Вправи на додавання і віднімання числа 2			
55.		Збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць. Складання та розв'язування задач на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць. Зміст понять «більше на...», «менше на...»			
56.		Складання таблиць додавання і віднімання числа 3. Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць			
57.		Таблиця додавання і віднімання числа 3. Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць. Складання виразів за числовими відрізками. Вимірювання довжини відрізків та креслення їх			
58.		Задачі, що включають поняття «стільки ж». Табличне додавання і віднімання числа 3			
59.		Назви чисел при відніманні. Складання таблиць додавання і віднімання числа 4, Креслення відрізків			
60.		Вправи на засвоєння таблиць додавання і віднімання числа 4. Кругові приклади			

2 клас. I семестр $\approx$ 60 годин

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Узагальнення і систематизація навчального матеріалу за 1-й клас. Арифметичні дії додавання й віднімання. Додавання і віднімання чисел у межах 100 без переходу через розряд					
1.		Утворення чисел у межах 100. Одноцифрові та двоцифрові числа.			
2.		Позиційний принцип запису числа.			
3.		Послідовність чисел першої сотні.			
4.		Порівняння чисел.			
5.		Доба і тиждень. Додавання і віднімання іменованих чисел, поданих в одиницях вимірювання часу			
6.		Додавання й віднімання на основі десяткової нумерації. Задачі на різницеve порівняння			
7.		Промінь. Відрізок. Пряма. Перетин прямих.			
8.		Одиниці вимірювання довжини (сантиметр, дециметр, метр) і співвідношення між ними.			
9.		Назви компонентів дії додавання. Рівняння. Знаходження невідомого доданка			
10.		Переставний закон додавання			
11.		Назви компонентів дії віднімання. Знаходження невідомого зменшуваного			
12.		Кілограм. Знаходження невідомого від'ємника			
13.		Грошові одиниці – гривня, копійка. Співвідношення між грошовими одиницями.			
14.		<i>Тематична контрольна робота № 1</i>			
15.		Аналіз контрольної роботи.. Одиниця вимірювання місткості – літр. Порівняння місткості посудин			
Додавання і віднімання чисел у межах 100 з переходом через розряд Додавання і віднімання чисел з переходом через десяток у межах 20. Геометричні фігури					
16.		Додавання і віднімання одноцифрових чисел частинами.			
17.		Додавання суми до числа.			
18.		Віднімання суми від числа.			
19.		Додавання і віднімання чисел частинами.			
20.		Додавання на основі переставного закону додавання.			
21.		Віднімання на основі взаємозв'язку між діями додавання і віднімання.			
22.		Віднімання числа від суми			
Таблиці додавання і віднімання					
23.		Таблиці додавання і віднімання числа 2 з переходом через десяток			
24.		Таблиці додавання і віднімання числа 3 з переходом через десяток. Довжина ламаної			
25.		Таблиці додавання і віднімання числа 4 з переходом через десяток. Знаходження довжини ламаної лінії.			
26.		Вирази зі змінною. Позначення змінної буквою. Кут. Види			

		кутів			
27.		Таблиці додавання і віднімання числа 5 з переходом через десяток. Вирази зі змінною.			
28.		<i>Тематична контрольна робота № 2</i>			
29.		Аналіз контрольної роботи. Многокутник та його елементи: вершини, сторони, кути. Позначення геометричних фігур буквами латинського алфавіту. Периметр многокутника			
30.		Таблиці додавання і віднімання числа 6 з переходом через десяток. Прямокутник. Побудова прямокутника			
31.		Таблиці додавання і віднімання числа 7 з переходом через десяток.			
32.		Складання й розв'язування задач за коротким записом їх умови. Квадрат			
33.		Таблиці додавання і віднімання числа 8 з переходом через десяток.			
34.		Перевірка дій додавання і віднімання.			
35.		Таблиці додавання і віднімання числа 9 з переходом через десяток. Периметр многокутника			
36.		Таблиці додавання і віднімання чисел. Периметр квадрата			
37.		Розв'язування задач двома способами (ознайомлення)			
38.		Вирази з дужками. Порядок виконання дій у виразах, що містять дужки. Задачі на дві дії			
39.		Додавання числа до суми. Віднімання числа від суми			
40.		Додавання до числа суми. Віднімання суми від числа			
41.		Розв'язування задач за допомогою виразу. Периметр квадрата			
42.		Розв'язування задач за допомогою виразу. Порівняння виразів.			
43.		<i>Тематична контрольна робота № 3</i>			
Усне додавання і віднімання чисел у межах 100 з переходом через розряд.					
Складені задачі					
44.		Аналіз контрольної роботи. Додавання одноцифрового числа до двоцифрового виду $37+6$			
45.		Приєм округлення. Розв'язування задач за коротким записом			
46.		Усне додавання виду $45+7$ і $53+9$. Додавання способом округлення			
47.		Додавання виду $7+15$. Розв'язування задач двома способами			
48.		Усне віднімання виду $40-8$. Розв'язування задач			
49.		Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового виду $35-7$. Розв'язування задач			
50.		Закріплення віднімання двоцифрових чисел. Розв'язування складених задач за коротким записом			
51.		Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового способом округлення виду $45-7$; $53-9$. Розв'язування задач			
52.		Закріплення віднімання двоцифрових чисел. Знаходження значень виразів, у яких двічі повторюється та сама буква			
53.		Усне додавання виду $27+16$. Складання задач за виразом			
54.		Два способи додавання двоцифрових чисел виду $45+27$.			
55.		Закріплення додавання і віднімання двоцифрових чисел.			

		Розв'язування рівнянь			
56.		Закріплення додавання і віднімання двоцифрових чисел.			
57.		Порівняння іменованих чисел			
58.		<i>Тематична контрольна робота № 4</i>			
59.		Аналіз контрольної роботи. Два способи віднімання двоцифрових чисел виду 45-27. Розв'язування задач			
60.		Закріплення додавання і віднімання двоцифрових чисел. Обчислення виразів зручним способом			

Математика

3 клас. Усього 136 год. I семестр: 15 тиж. х 4 ≈ 60 годин

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
<i>Узагальнення і систематизація навчального матеріалу за 2-й клас</i>					
1.		Усна і письмова нумерація чисел в межах 100			
2.		Додавання і віднімання двоцифрових чисел без переходу через десяток.			
3.		Додавання і віднімання частинами. Складання задач за коротким записом			
4.		Зв'язок дій додавання і віднімання. Розв'язування задач			
5.		Поняття про рівняння. Рівняння і нерівності. Розв'язування задач.			
6.		Обернена задача. Розв'язування рівнянь			
7.		Перевірка додавання відніманням. Задачі, які містять дворазове збільшення (зменшення) на кілька одиниць			
8.		Перевірка віднімання додаванням. Знаходження значень виразів, які містять змінну. Периметр трикутників			
9.		Додавання і віднімання двоцифрових чисел. Розв'язування рівнянь			
10.		Додавання двоцифрових чисел. Розв'язування задач двома способами			
11.		Віднімання двоцифрових чисел 8. Розв'язування задачі на 3 дії.			
12.		Назви чисел при множенні. Повторення таблиць множення чисел 2			
13.		Розв'язування задачі на дві дії різного ступеня			
14.		Знаходження значень виразів з діями різного ступеня. Поняття календар, століття. Задачі на 3 дії.			
15.		Назви чисел при діленні. Задачі на ділення. Зв'язок дії множення і ділення.			
16.		Повторення таблиць множення та ділення чисел на 2 і 3. Ознаки подільності на 2. Складання обернених задач.			
17.		Повторення таблиць множення і ділення чисел на 4. Складання рівнянь. Творча робота над задачею.			
18.		Повторення таблиць множення і ділення чисел на 5. Ознаки подільності на 5. Складання задач за відрізками. Знаходження частини числа. Самостійна робота			
19.		Повторення матеріалу 2 класу. <i>Тематична контрольна робота № 1.</i>			

<i>Таблиці множення і ділення</i>				
20.		Аналіз контрольної роботи. Складання таблиці множення числа 6 та ділення на 6. Розв'язування рівнянь та задач.		
21.		Одиниці вимірювання часу: година, хвилина, секунда. Визначення часу за годинником. Прості задачі на визначення часу початку події, тривалості події, часу закінчення події.		
22.		Дії з іменованими числами. Задачі на знаходження вартості, кількості, ціни. Розв'язування рівнянь.		
23.		Задачі на знаходження вартості, кількості, ціни. Порядок виконання дій у виразах. Порівняння виразів.		
24.		Порядок виконання дій у виразах без дужок і з дужками. Задачі на зведення до одиниці.		
25.		Складання виразів. Виконання дій з іменованими числами. Розв'язування рівнянь. Задачі на зведення до одиниці.		
26.		Складання таблиці множення числа 7 та ділення на 7. Задачі на зведення до одиниці. Порядок дій у виразах.		
27.		Задачі з буквеними даними		
28.		Розв'язування задач з буквеними даними. Вправи і задачі на закріплення таблиць множення і ділення.		
29.		Знаходження значень виразів, які містять змінну. Вправи і задачі на закріплення таблиць множення і ділення.		
30.		Числові рівності та нерівності. Задачі з буквеними даними.		
31.		Розв'язування рівнянь на знаходження невідомого множника. Задачі на зведення до одиниці.		
32.		Складання і розв'язування рівнянь. Нерівності. Задачі на застосування таблиці множення і ділення. Підготовка до контрольної роботи		
33.		<i>Тематична контрольна робота № 2</i>		
34.		Аналіз контрольної роботи. Складання таблиць множення числа 8 та ділення на 8. Задачі на зведення до одиниці		
35.		Закріплення знань таблиці множення і ділення. Порівняння споріднених задач. Види трикутників.		
36.		Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 8 та ділення на 8. Взаємозв'язок між множенням і діленням. Розв'язування задач за допомогою рівнянь.		
37.		Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 8 та ділення на 8. Розв'язування задач на різницеве та кратне порівняння.		
38.		Складання таблиці множення числа 9 та ділення на 9. Складання і розв'язування рівнянь.		
39.		Вправи і задачі на засвоєння таблиці множення числа 9 та ділення на 9. Складання і розв'язування рівнянь. Складання виразів за текстовою умовою.		
40.		Задачі на зведення до одиниці. Складання задач за виразом.		
41.		Вправи на застосування таблиць множення та ділення. Розв'язування задач на спільну роботу.		
42.		Переставний закон множення. Розв'язування задач різними способами.		
43.		Сполучний закон множення. Складання задач за виразом. Розв'язування рівнянь.		
44.		Множення на 1 та 0. Розв'язування задач з буквеними даними.		

45.		Взаємозв'язок між множенням і діленням. Складання і розв'язування задач за коротким записом.			
46.		Неможливість ділення на нуль. Складання, розв'язування і порівняння задач за коротким записом.			
47.		<i>Тематична контрольна робота № 3.</i>			
Нумерація трицифрових чисел					
48.		Аналіз контрольної роботи. Лічба в межах 199. Запис чисел в нумераційній таблиці. Попереднє і наступне число до даного числа. Порядок виконання арифметичний дій			
49.		Утворення числа 200. Назви круглих сотень. Порядок виконання арифметичний дій			
50.		Назви одиниць першого, другого і третього розрядів. Утворення трицифрових чисел. Розв'язування задач на час і спільну роботу			
51.		Читання і утворення трицифрових чисел. Задачі на спільну роботу.			
52.		Творча робота над задачею			
53.		Запис трицифрових чисел у нумераційній таблиці. Додавання і віднімання розрядних чисел			
54.		Додавання і віднімання розрядних чисел. Задачі на три дії та задачі з буквеним даним.			
55.		Визначення числа сотень і десятків у трицифровому числі. Розв'язування задач, які містять збільшення (зменшення) числа в кілька разів.			
56.		Одиниці вимірювання довжини. Вимірювання та креслення відрізків. Розв'язування задач та математичних виразів.			
57.		Міри довжини. Кілометр. Перетворення одиниць довжини. Розв'язування задач.			
58.		Одиниці вимірювання маси. Перетворення одиниць маси. Завдання на визначення залежності між ціною товару, його кількістю і вартістю.			
59.		<i>Тематична контрольна робота № 4</i>			
60.		Аналіз контрольної роботи. Розв'язування задач			

Математика

4 клас. Усього 136 год. I семестр: 15 тиж. x 4 $\approx$ 60 годин

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Узагальнення та систематизація навчального матеріалу за 3 клас					
Письмові прийоми множення та ділення					
1.		Нумерація трицифрових чисел.			
2.		Нумерація трицифрових чисел. Письмове додавання і віднімання у межах 1000. Вирази зі змінною (змінними).			
3.		Письмове додавання і віднімання у межах 1000. Нерівності з однією змінною			
4.		Прийоми усного додавання і віднімання, множення і ділення в межах 1000.			
5.		Письмове множення багатоцифрового числа на одноцифрове.			

		Числові вирази, які містять кілька арифметичних дій різних ступенів без дужок і з дужками.			
6.		Ділення з остачею. Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове.			
7.		Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове.			
8.		Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове. Задачі на знаходження числа за його частиною.			
9.		Залежність результатів арифметичних дій від зміни одного з компонентів при сталому іншому.			
10.		Письмове множення на двоцифрове число. Вправи з нерівностями. Задачі на застосування дії множення на двоцифрове число.			
11.		Письмове множення на двоцифрове число. Ділення з остачею.			
12.		Письмове ділення на двоцифрове число. Задачі на різницеve і кратне порівняння чисел.			
13.		Письмове ділення багатоцифрового числа на одноцифрове. Рівняння.			
14.		<i>Контрольна робота № 1</i>			
15.		Аналіз контрольної роботи. Закріплення та корекція вивченого матеріалу.			
Нумерація багатоцифрових чисел. Величини					
16.		Лічильна одиниця – тисяча. Утворення багатоцифрових чисел.			
17.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Многокутники.			
18.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Заміна багатоцифрового числа сумою розрядних доданків. Види кутів: прямі, гострі, тупі.			
19.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Знаходження дроби від числа. Знаходження числа за величиною його дроби			
20.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Визначення загальної кількості одиниць певного розряду в числі.			
21.		Заміна багатоцифрового числа сумою розрядних доданків.			
22.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Письмове додавання та віднімання трицифрових чисел.			
23.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Додавання і віднімання на основі нумерації багатоцифрових чисел: $50000 + 400 + 50 + 9$, $6789 - 6000$, $6789 - 700$.			
24.		Порівняння багатоцифрових чисел. Письмове ділення з перевіркою множенням. Ускладнені задачі на знаходження третього доданка.			
25.		Повторення та закріплення вивченого.			
26.		Розряди – одиниці тисяч, десятки тисяч, сотні тисяч. Повторення письмового ділення на одноцифрове число. Задачі, які включають знаходження частини числа.			
27.		Читання та запис багатоцифрових чисел. Порівняння багатоцифрових чисел			
28.		Клас одиниць, клас тисяч. Розряди – одиниці тисяч, десятки тисяч, сотні тисяч.			

29.	Читання та запис багатоцифрових чисел. Множення і ділення на 10, 100 і 1000.			
30.	Визначення загальної кількості одиниць певного розряду в числі.			
31.	Читання та запис багатоцифрових чисел. Порівняння багатоцифрових чисел Розв'язування задач та рівнянь.			
32.	Одиниці вимірювання довжини: міліметр, сантиметр, дециметр, метр, кілометр. Співвідношення між одиницями вимірювання довжини.			
33.	Одиниці вимірювання маси: грам, кілограм, центнер, тонна. Співвідношення між одиницями вимірювання маси. Задачі, які розв'язуються способом відношення.			
34.	Співвідношення між одиницями вимірювання довжини. Співвідношення між одиницями вимірювання маси. Розв'язування задач.			
35.	Одиниці вимірювання часу: секунда, хвилина, година, доба, місяць, рік, століття, тисячоліття. Співвідношення між одиницями вимірювання часу			
36.	Співвідношення між одиницями вимірювання часу			
37.	Контрольна робота № 2			
38.	Аналіз контрольної роботи. Закріплення та корекція вивченого матеріалу.			
Арифметичні дії з багатоцифровими числами Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел				
39.	Додавання натуральних чисел. Закони додавання. Задачі, які розв'язуються додаванням.			
40.	Дія віднімання. Правило віднімання суми від числа. Задачі, які розв'язуються відніманням.			
41.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел.			
42.	Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання. Складені задачі, розв'язання яких опирається на правило знаходження невідомого доданка.			
43.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Складені задачі, розв'язання яких опирається на правило знаходження невідомого доданка.			
44.	Письмове додавання у випадку трьох доданків. Задачі на знаходження довжини сторони трикутника.			
45.	Числові вирази, які містять кілька арифметичних дій різних ступенів без дужок і з дужками. Задачі з буквеними даними.			
46.	Дії з іменованими числами Розв'язування задач.			
47.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Периметр прямокутника.			
48.	Дії з іменованими числами Розв'язування задач.			
49.	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події			
50.	Прості задачі на обчислення тривалості події, дати її початку, дати закінчення події			

51.		<i>Контрольна робота № 3</i>			
52.		Аналіз контрольної роботи. Закріплення та корекція вивченого матеріалу.			
53.		Швидкість. Швидкість тіла у прямолінійному рівномірному русі. Одиниці швидкості.			
54.		Залежність між швидкістю тіла, часом і пройденим шляхом при рівномірному прямолінійному русі та формули для їх обчислення.			
55.		Залежність між швидкістю тіла, часом і пройденим шляхом при рівномірному прямолінійному русі та формули для їх обчислення.			
56.		Прості та складені задачі на встановлення залежності між швидкістю, часом і шляхом при рівномірному прямолінійному русі. Дії з іменованими числами			
57.		Геометричні тіла: конус, циліндр, піраміда, куля, куб.			
58.		Прості та складені задачі на встановлення залежності між швидкістю, часом і шляхом при рівномірному прямолінійному русі.			
59.		<i>Контрольна робота № 4</i>			
60.		Аналіз контрольної роботи. Закріплення та корекція вивченого матеріалу.			

Природознавство

1 клас. Усього 68 год. I семестр: 15 тиж. x 2 ≈ 30 год.

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погода	Примітки
Навколишній світ.					
1.		Для чого ми вивчаємо природознавство.			
2.		Природа і навколишній світ.			
3.		Природні та штучні тіла.			
4.		Нежива і жива природа.			
5.		Тіла неживої природи.			
6.		Організми та їхні ознаки.			
7.		<i>Екскурсія. Ознайомлення з об'єктами неживої та живої природи.</i>			
8.		Як людина пізнає світ і знаходить відповіді на запитання про природу.			
9.		<i>Практична робота. Дослідження дрібних деталей предметів за допомогою лупи.</i>			
10.		Значення природи для життя людини.			
11.		Бережливе ставлення до природи.			

12.	Умови необхідні для життя.			
13.	<i>Експерсія. Спостереження за осінніми змінами в природі.</i>			
Нежива природа				
14.	Сонце та його значення для життя на Землі.			
15.	Повітря та його властивості. <i>Практична робота. Ознайомлення з властивостями повітря.</i>			
16.	Значення повітря для живої природи.			
17.	Вода та її властивості. <i>Практична робота. Ознайомлення з властивостями води.</i>			
18.	Значення води в природі та в житті людини.			
19.	<i>Навчальний проект. Як економко використовувати воду в повсякденному житті?</i>			
20.	Грунт. Значення ґрунту для живої природи.			
21.	<i>Практична робота. Ознайомлення з властивістю піску та глини пропускати воду</i>			
22.	Значення ґрунту для живої природи і господарської діяльності людини.			
Жива природа				
23.	Рослини, їх будова.			
24.	Дерева, кущі, трав'янисті рослини.			
25.	<i>Практична робота. Вивчення будови рослин. (корінь, стебло, листок, квітка, плід,) за наочністю</i>			
26.	Листяні та хвойні рослини. <i>Практична робота. Упізнання дерев, кущів, і трав за наочністю</i>			
27.	Дикорослі і культурні рослини. <i>Експерсія. Упізнання дерев, кущів та трав у саду, парку, лісі, урочищі.</i>			
28.	<i>Експерсія. Упізнання листяних та хвойних рослин</i>			
29.	<i>Навчальний проект. Звідки береться олія?</i>			
30.	Підсумковий урок за семестр			

Природознавство

2 клас. Усього 68 год. I семестр: 15 тиж. х 2 ≈ 30 год.

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корек	Погода	Приміт
-------	------	------------	-------	--------	--------

		ція	но	ки
Спостереження за порами року. Природа восени				
1.	Вступ. Явища природи			
2.	Земля і її форма. Глобус – модель Землі			
3.	Обертання Землі навколо осі. Доба			
4.	Рух Землі навколо Сонця. Рік.			
5.	Вплив Сонця на сезонні явища в природі.			
6.	Термометр. Вимірювання температури <i>Практична робота. Визначення показів термометра за малюнками</i>			
7.	Три стани води			
8.	Зміни стану води при нагріванні та охолодженні.			
9.	Утворення хмар. Оподи			
10.	Колообіг води у природі			
11.	Вітер <i>Практична робота. Вимірювання температури повітря та води</i>			
12.	Погода та її складові. Народні прикмети та прогноз погоди.			
13.	Спостереження за явищами природи та погодою. <i>Контрольна робота № 1</i>			
14.	Осінні явища у живій та неживій природі.			
15.	<i>Екскурсія. Спостереження за природою восени</i>			
16.	Рослини восени.			
17.	Поширення плодів і насіння у природі			
18.	<i>Навчальний проект: Як рослини готуються до зими?</i>			
19.	Гриби: їстівні та отруйні. Правила збирання грибів. <i>Практична робота. Розпізнавання їстівних та отруйних грибів за наочністю</i>			
20.	<i>Контрольна робота № 2</i>			
21.	Тварини восени. Підготовка тварин до зими.			
22.	Перелітні та осілі птахи. Охорона рослин і тварин.			
23.	<i>Дослідницький проект: Як рослини готуються до зими?</i>			
24.	Взаємозв'язки у природі восени. Праця людей восени			
Природа взимку				
25.	Зимові явища у живій та неживій природі. <i>Практична робота. Сніг і лід – це вода. Порівняння властивостей льоду та снігу.</i>			
26.	Ожеледиця, заметіль, замерзання водойм.			
27.	Ожеледиця, заметіль, замерзання водойм. <i>Практична робота. Дослідження сніжинок за допомогою лупи та за малюнками.</i>			
28.	Дерева, кущі, трав'янисті рослини взимку. Тварини взимку.			
29.	<i>Контрольна робота № 3</i>			
30.	Аналіз контрольної роботи. Зимуючі та осілі птахи. Турбота людей про тварин взимку.			

3 клас. Усього 68 год. I семестр: 15 тиж. х 2 ≈ 30 год.

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Вода					
		Вода у природі. Властивості рідин на прикладі води.			
		Температура плавлення льоду та кипіння води. Значення трьох станів води для життя на Землі			
		Вода — розчинник. Розчинні та нерозчинні речовини. <i>Практична робота. Дослідження розчинності речовин, що використовуються у побуті.</i>			
		Прісна та морська вода. Розподіл запасів прісної води на Землі.			
		Як людина використовує властивості води? Охорона води.			
		<i>Практична робота. Порівняння властивостей води та інших речовин.</i>			
		Урок узагальнення. <i>Контрольна робота №1</i>			
Повітря					
		Газоподібні речовини. Повітря як суміш речовин, його склад та властивості. <i>Практична робота. Дослідження властивостей газоподібних речовин на прикладі повітря.</i>			
		Розширення газів за нагрівання.			
10.		Рух повітря. Поняття про виникнення вітру.			
		Як людина використовує властивості повітря? Охорона повітря.			
12.		Урок узагальнення. <i>Контрольна робота №2</i>			
13.		Підсумковий урок за темою «Повітря».			
Корисні копалини. Ґрунти					
14.		Корисні копалини - гірські породи, які використовує людина.			
15.		Види корисних копалин (тверді, рідкі та газоподібні). <i>Практична робота. Ознайомлення з колекцією корисних копалин. Порівняння властивостей твердих тіл на прикладі корисних копалин.</i>			
16.		Різноманітність корисних копалин та використання їх людиною. Значення корисних копалин для людини.			
17.		Ґрунт. Склад ґрунту.			
18.		<i>Практична робота. Виявлення повітря та води у складі ґрунту.</i>			
19.		Родючість - основна властивість ґрунту.			
20.		Хто живе у ґрунті? Роль живих організмів в утворення ґрунту.			
21.		Значення і охорона ґрунтів.			
22.		<i>Навчальний проект «Шукачі скарбів» (корисні копалини рідного краю)</i>			
23.		Урок узагальнення. <i>Контрольна робота №3</i>			
24.		Підсумковий урок за темою «Корисні копалини. Ґрунти»			
Енергія в нашому житті					
25.		Паливні корисні копалини (вугілля, нафта, газ, торф) та їхнє використання людиною.			
26.		Невичерпні джерела енергії (Сонце, вітер і вода) та їхнє використання людиною.			

27.		Побутові прилади, які споживають енергію. Поняття про збереження тепла й електроенергії у побуті.			
28.		<i>Екскурсія</i> до шкільної котельні. Тепло у твоєму домі.			
29.		<i>Навчальний проект.</i> Як зберегти тепло і світло в вашому домі.			
30.		Підсумковий урок за семестр			

Природознавство

4 клас. Усього 68 год. I семестр: 15 тиж. х 2 ≈ 30 год.

№ з/п	Дата	Тема уроку	Корекція	Погоджено	Примітки
Всесвіт і Сонячна система					
		Уявлення давніх людей про Землю та Всесвіт			
		Склад Сонячної системи: Сонце, великі та карликові планети			
		Земля – планета Сонячної системи. Вплив Сонця на різноманітність планети Землі			
		<i>Навчальний проект.</i> Планети Сонячної системи.			
		Теплові пояси Землі			
		Добовий і річний рух Землі			
		Місяць – природний супутник Землі. Сузір'я			
		Молочний шлях – наша Галактика			
		Сучасні уявлення про Всесвіт			
10.		<i>Контрольна робота № 1</i> з теми «Всесвіт і Сонячна система»			
План і карта					
		Горизонт. Сторони горизонту.			
12.		Орієнтування на місцевості за Сонцем, компасом, місцевими ознаками			
13.		<i>Навчальна екскурсія.</i> Визначення сторін горизонту за Сонцем, компасом, місцевими ознаками			
14.		Зображення місцевості на плані. Умовні знаки. <i>Практична робота.</i> Читання плану місцевості			
15.		Масштаб			
16.		Географічна карта. Умовні знаки на карті. <i>Практична робота.</i> Читання карти. Порівняння плану і карти			
17.		<i>Контрольна робота № 2</i> з теми «План і карта»			
Природа материків і океанів					
18.		Населення Землі. Умови життя на Землі			
19.		Материки і океани. <i>Практична робота.</i> Читання карти світу			
20.		Океани. Особливості природи Тихого океану. <i>Практична робота.</i> Позначення на контурній карті назв материків і океанів			
21.		Особливості природи Атлантичного океану.			
22.		Особливості природи Індійського океану.			
23.		Особливості природи Північного Льодовитого океану.			
24.		<i>Навчальний проект.</i> Земля – планета «Вода» (природа			

		океанів)			
25.		Особливості природи материків Землі. Євразія			
26.		Особливості природи материків Землі. Євразія			
27.		<i>Дослідницький проект. Ми живемо в Євразії</i>			
28.		Особливості природи материків Землі. Африка			
29.		<i>Контрольна робота № 3 з теми «Природа материків і океанів»</i>			
30.		Аналіз контрольної роботи. Підсумковий урок			

Ректор

Вольянська
Назарко
Ротфорт

підписано

Л.Д. Покроєва